

Määräys jätevesien käsittelyn saattamisesta asianmukaiseksi ja uhkasakon asettaminen määräyksen tehosteeksi, Laukaa

Lupa- ja valvontalautakunta 30.09.2026 § 88
554/11.04.00/2026

Päätösehdotus

Koska kiinteistön omistaja ei ole noudattanut kehotuksia, eikä kiinteistön jätevesien käsittelyjärjestelmä ole ympäristönsuojelun tietojen perusteella kunnan ympäristönsuojelumääräysten ja täten ympäristönsuojelulain 156 c §:n vaatimalla tasolla, määrää Laukaan lupa- ja valvontalautakunta ympäristönsuojelulain 175 §:n nojalla seuraavan velvoitteen ja asettaa juoksevan uhkasakon velvoitteen tehosteeksi.

Päävelvoite

Kiinteistön [REDACTED] omistajalle [REDACTED] annetaan ympäristönsuojelulain 175 §:n nojalla määräys uusien kiinteistön asuinrakennuksen jätevesien käsittelyjärjestelmä ympäristönsuojelulain 156 c §:ssä säädetyn sekä kunnan ympäristönsuojelumääräysten mukaiseksi viimeistään **30.9.2028**.

Perusteet päävelvoitteelle

Ympäristönsuojelulaki (527/2014 ja muutokset) 6-7, 17, 154-156 a, 156 c, 175 §:t Laukaan ja Hankasalmen kuntien ympäristönsuojelumääräykset, voimaan 20.6.2022

Kiinteistön jätevesijärjestelmän uusimista on annettu useampi kehoitus, ensimmäinen kehoitus on annettu 11.7.2023. Kehotusten ja tätä kautta myös määräyksen perusteluja on avattu tarkemmin päätöksen selostusosuuksissa. Ympäristönsuojelulain 175 §:n mukaan valvontaviranomainen voi kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua säännöstä tai määräystä, jatkamasta tai toistamasta säännöksen tai määräyksen vastaista menettelyä taikka määrätä asianomaisen täyttämään muulla tavoin velvollisuutensa.

Päävelvoitteen mukainen toimenpide edellyttää rakentamislupaa.

Uhkasakon asettaminen päävelvoitteen tehosteeksi

Laukaan lupa- ja valvontalautakunta asettaa päävelvoitteen noudattamisen tehosteeksi juoksevan uhkasakon, jonka kiinteän peruserän suuruus on 1000 euroa. Mikäli velvoitetta ei ole noudatettu määräaikaan mennessä, määrätään uhkasakon lisäerinä jokaiselta määräajan jälkeen alkavalta lisäkuukaudelta 1000 euroa.

Perusteet uhkasakolle

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 184 §

Viranomaisen on tehostettava, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta, ympäristönsuojelulain nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella tai toiminta keskeytetään.

Uhkasakkolaki (1113/1990) 1, 6-9, 18, 19, 22-24 §:t

Kiinteistön omistajia on kuultu määräyksen antamisesta jätevesien käsittelyjärjestelmän uusimiseksi ja uhkasakon asettamisesta sen tehosteeksi

sekä varattu tilaisuus selityksen antamiseen asiassa. Uhkasakkoon sovelletaan muutoin, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

Kiinteistön omistaja on toimittanut selityksen taloudellisesta tilanteestaan ja sen vaikutuksesta velvoitteen noudattamismahdollisuuteen. Uhkasakkolain 7 §:n mukaan uhkasakko voidaan kohdistaa vain sellaiseen asianosaiseen, jolla on oikeudellinen ja tosiasiallinen mahdollisuus noudattaa päävelvoitetta. Uhkasakkolakia koskevan hallituksen esityksen (HE 63/1990 vp) mukaan oikeudellisella mahdollisuudella tarkoitettaisiin esimerkiksi oikeudellista perustetta hallita kiinteistöä. Tosiasiallinen mahdollisuus merkitsisi esimerkiksi sitä, että uhkasakkoa ei voitaisi kohdistaa siihen, joka asevelvollisuuden suorittamisen tai sairauden vuoksi ei voi suorittaa hänen itsensä tehtäviksi edellytetyjä toimia. Uhkasakkolain 8 §:n mukaan uhkasakon suuruutta harkittaessa on otettava huomioon päävelvoitteen laatu ja laajuus, velvoitetun maksukyky ja muut asiaan vaikuttavat seikat. Uhkasakon määrää voidaan tarvittaessa alentaa tuomitsemisen yhteydessä.

Lupa- ja valvontalautakunta katsoo, että velvoitetulla on uhkasakkolain tarkoittama oikeudellinen ja tosiasiallinen mahdollisuus noudattaa päävelvoitetta. Velvoitettu omistaa kiinteistön. Tosiasiallisen mahdollisuuden harkinnassa on huomioitu Laukaan lupa- ja valvontalautakunnan päätöksestä 20.5.2025 § 64 annettu lainvoimaiseksi tullut Vaasan hallinto-oikeuden päätös 107/2026, jossa hallinto-oikeus on todennut ympäristönsuojelulain luvun 16 mukaisia velvoitteita koskien seuraavaa: *”Ympäristönsuojelulain 16 luku ei tunne poikkeuksia kiinteistön omistajan vastuusta maksukyvyttömyyden perusteella. Kiinteistön omistajan maksukyvyttömyyttä ei siten voida katsoa uhkasakkolain 10 §:n 1 momentissa tarkoitetuksi päteväksi syyksi kyseessä olevien velvoitteiden noudattamatta jättämiseen. Kyse ei ole tilanteesta, jossa velvoitetulta olisi puuttunut tosiasiallinen mahdollisuus noudattaa velvoitteita.”* Lautakunnan päätös, jota Vaasan hallinto-oikeuden päätös koskee, on liittynyt asumisjätevesien lainmukaiseen käsittelyyn, muttei kuitenkaan jätevesijärjestelmän uusimiseen. Ottaen huomioon, että kummastakin asiasta määrätään ympäristönsuojelulain 16 luvussa, on hallinto-oikeuden näkemyksen katsottu kuitenkin pätevän myös tässä asiassa. Velvoitetun taloudellista tilannetta on pyritty huomioimaan määräyksen tavanomaista pidemmässä määräajassa.

Kiinteistön omistajaa veloitetaan ilmoittamaan mahdolliselle uudelle omistajalle kiinteistöön liittyvästä päävelvoitteesta ja sen tehosteeksi asetetusta uhasta. Ilmoitus on tehtävä luovutuskirjaan otetuin maininnoin tai muuten todisteellisesti. Lisäksi kiinteistön omistajan on ilmoitettava ympäristönsuojeluviranomaiselle, mikäli kiinteistön omistajuus vaihtuu.

Ympäristönsuojeluviranomainen ilmoittaa Maanmittauslaitokselle uhkasakkolain 19 §:n mukaisesti kiinteistöä koskevasta velvoitteesta ja sen tehosteeksi asetetusta uhasta merkinnän tekemiseksi kiinnityksistä pidettävään rekisteriin.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen voi hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

Päätöksen tiedoksianto

Todisteellisenä tiedoksiantona velvoitetulle ()

Tiedoksi

Päätös

Vs. ympäristötoimenjohtajan esitys hyväksyttiin.

Selostus

Taustaa

Kiinteistö () sijaitsee Tikka-Mannilan 2-luokan pohjavesialueella eli ympäristönsuojelulain (527/2014, muutos 19/13.1.2017) 156 a §:n tarkoittamalla alueella, jolla jätevesien käsittelyn on tullut täyttää jätevesien käsittelyn perustason puhdistusvaatimus viimeistään 31.10.2019. Perustason puhdistusvaatimuksen lisäksi kiinteistöllä on tullut lain 156 c §:n perusteella täyttää kunnan ympäristönsuojelumääräyksistä tulevat perustasoa ankarammat puhdistusvaatimukset samaan määräaikaan mennessä. Laukaan kunnassa voimassa olevien ympäristönsuojelumääräysten mukaan pohjavesialueilla talousjätevesien imeyttäminen maahan on kielletty. WC-jätevedet on johdettava umpisäiliöön tai rakennettava kuivakäymälä. Pesuvesien jätevesijärjestelmän on oltava tiivis ja puhdistetut jätevedet on johdettava ensisijaisesti pohjavesialueen ulkopuolelle. WC-jätevesien ja harmaiden jätevesien yhteiskäsittelyn edellytyksenä on jätevesijärjestelmän tiiviys ja puhdistettujen jätevesien johtaminen pohjavesialueen ulkopuolelle.

Tarkastus

Kiinteistöllä suoritettiin jätevesien käsittelyn tarkastus 11.7.2023. Kiinteistö on vakituisesti asuttu ja siellä on väestötietojen mukaan kirjoilla kuusi henkilöä. Kiinteistöllä syntyy sekä vesikäymälän jätevesiä että pesuvesiä. Tarkastuksella saatujen tietojen perusteella kaikki jätevedet johdetaan kahden saostussäiliön kautta imeytykseen pohjavesialueelle.

Kehotukset ja kuuleminen

Koska jätevesien käsittelyjärjestelmä ei tarkastuksella saatujen tietojen perusteella täyttänyt ympäristönsuojelulain ja ympäristönsuojelumääräysten vaatimuksia, se edellytettiin uusittavaksi. Järjestelmän uusimisesta annettiin kaksi kehotusta (päivätty 11.7.2023 ja 24.2.2026). Ensimmäisen kehotuksen määräaika pidennettiin kiinteistön omistajan elämäntilanteesta saadun selvityksen perusteella.

Koska kehotuksia ei noudatettu, kuultiin kiinteistön omistajaa 23.7.2026 päivätyllä kirjeellä asian viemisestä lupa- ja valvontalautakunnan päätettäväksi uhkasakolla tehostettavana määräysasiana.

Kuulemiseen toimitettiin selitys 14.9.2026. Selityksessä kiinteistön omistaja toi esiin taloudellisen tilanteensa. Selitys ja sen liitteet sisältävät salassa pidettävää tietoa (laki viranomaistoiminnan julkisuudesta 621/1999, 24 § kohta 23), minkä vuoksi ne jaetaan erikseen sähköpostilla lautakunnan jäsenille.

Rakennusvalvontaviranomaiselta 23.9.2026 saadun tiedon mukaan järjestelmän uusimiselle ei ole haettu rakentamislupaa.

Esityslistan ohessa:

- Muistio tarkastukselta 11.7.2023
- Kehotus jätevesien käsittelystä 24.2.2026
- Kuuleminen määräyksen antamisesta ja uhkasakon asettamisesta 23.7.2026

- Kiinteistön omistajan 14.9.2026 toimittama selitys liitteineen (*sisältävät salassa pidettävää tietoa, Julkl 621/1999 § 24 kohta 23, jaetaan erikseen sähköpostilla lautakunnan jäsenille*)

Esittelijä

Vs. ympäristötoimenjohtaja Päivi Pöyhönen

Valmistelija

Vs. ympäristötarkastaja Nenna Ahonen, p. 050 573 1168